

Bryssel den 4 oktober 2024
(OR. en)

13949/24

ENV 959
CLIMA 328
CHIMIE 72
COMPET 973
IND 454
PHARM 131
AGRI 698
RECH 421
ECOFIN 1072
ECO 38
SOC 719
SAN 570
CONSOM 294
MI 831
ENT 186

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	En kemikaliestrategi för hållbarhet – lägesrapport och det fortsatta arbetet – Diskussion

1. Den 14 oktober 2020 antog kommissionen meddelandet *Kemikaliestrategi för hållbarhet – På väg mot en giftfri miljö*.
2. Europaparlamentet antog en resolution om kemikaliestrategin den 10 juli 2020, och rådet antog den 15 mars 2021 sina slutsatser om unionens strategi för hållbara kemikalier: hög tid att leverera¹.

¹ ST 6941/21.

3. I syfte att strukturera diskussionen om kemikaliestrategin vid rådets (miljö) kommande möte den 14 oktober 2024 har ordförandeskapet utarbetat ett bakgrundsdocument med frågor till ministrarna som bifogas denna not.
 4. Coreper uppmanas att notera ordförandeskapets bakgrundsdocument, inbegripet frågorna, och vidarebefordra det till rådet inför diskussionen den 14 oktober 2024 om ”En kemikaliestrategi för hållbarhet – lägesrapport och det fortsatta arbetet”.
-

En kemikaliestrategi för hållbarhet – lägesrapport och det fortsatta arbetet

– Diskussion –

Kemikaliestrategin för hållbarhet, som lades fram av Europeiska kommissionen i oktober 2020, är en central komponent i EU:s insatser för att hantera kemiska ämnen på ett sätt som skyddar människors hälsa och miljön, samtidigt som man stimulerar innovation och främjar EU:s konkurrenskraft.

Den kemiska industrin är en av Europas största tillverkningsindustrier, och andra industrier är starkt beroende av dess produktion. Det är därför av avgörande betydelse att man bibehåller dess konkurrenskraft och ser till att den utvecklas på ett hållbart sätt.

Industrin genomgår för närvarande snabba strukturförändringar då den står inför betydande utmaningar, inbegripet stigande kostnader, beroendet av externa resurser samt större konkurrens från tredjeländer, så det är särskilt viktigt att EU strävar efter att uppnå såväl en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig cirkulär ekonomi som en giftfri miljö (den gröna given). Dessa aspekter måste behandlas tillsammans för att man ska underlätta en rättvis, grön och digital omställning i EU.

Kemikaliestrategin, som syftar till att ta itu med de komplexa och genomgripande riskerna i samband med farliga kemikalier och som innehåller en ambitiös agenda för att få EU att bli ledande inom säker och hållbar kemikalieanvändning, har lett till framsteg på många områden, inbegripet kriteriet för att definiera nödvändig användning av de flesta skadliga kemikalierna, modellen ”ett ämne, en bedömning” för snabbare, förenklade och transparenta processer, ytterligare restriktioner för eller förbud mot användningen av kvicksilver i EU, en reviderad förordning om klassificering, märkning och förpackning av kemikalier (CLP-förordningen), inbegripet med nya faroklasser, och så vidare.

Vissa av strategins åtgärder, såsom den ”riktade” Reach-översynen, har emellertid ännu inte genomförts. Det bör även noteras att vissa nyligen antagna bestämmelser, såsom de nyligen införda faroklasserna i den ändrade CLP-förordningen, kommer att få fullt genomslag endast i kombination med en reviderad Reach-förordning.

Reach-förordningen står i centrum för EU:s kemikaliepolitik och syftar till att bättre skydda människors hälsa och miljön för de risker som kemikalier medför. Översynen är oundgänglig för att täppa till de nuvarande luckorna i förordningen genom att t.ex. förbättra registreringsunderlagens uppfyllande av kraven, bättre identifiera ämnen med kritiska farliga egenskaper, förbättra tillståndssystemet, stödja begränsningsförfarandet etc. Dessa luckor måste täppas till för att man ska kunna hantera de kemiska riskerna på ett övergripande sätt och säkerställa en säker kemikalieanvändning.

När det gäller per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS) har de fem nationella myndigheter som lade fram ärendet om ”universella PFAS” och Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa) gjort betydande framsteg med förslaget. Det är emellertid även viktigt att man noga tänker igenom följderna för samhället och för de industrier som förlitar sig på användningen av dessa ämnen med unika egenskaper. Därför behövs det ett välavvägt förhållningssätt där man främjar framtagandet och införandet av säkrare alternativ, samtidigt som man säkerställer klara regler och efterlevnad av dessa, och på så sätt bidrar till att lindra de negativa effekterna av PFAS. Man behöver emellertid nå en lösning i god tid, så att man undviker att äventyra en hållbar utveckling av EU:s industri och uppnåendet av ett gott miljö- och hälsoskydd.

Det i grunden nya begrepp som introduceras i kommissionens meddelande *Vägledande kriterier och principer för begreppet oundgänglig användning i EU:s lagstiftning om kemikalier (C/2024/2894)* av den 26 april 2024 har ännu inte börjat tillämpas i praktiken. Detta vore av central betydelse för att säkerställa ett verkningsfullt genomförande och ge större förutsebarhet.

Det bör noteras att vissa nyligen antagna rättsliga skyldigheter – förutom sina gynnsamma effekter för människors hälsa och miljön – innebär en större administrativ börda för medlemsstaterna och EU:s institutioner. Vidare kommer övervakningen och verkställandet av dessa skyldigheter att kräva avsevärda resurser för att man ska kunna förhindra en inkonsekvent tillämpning som undergräver de rättsliga åtgärdernas verkningsfullhet.

Det är även fallet att Echas ansvarsområden och uppgifter har utvidgats betydligt, såväl till sin omfattning som till sin komplexitet. De nya rättsliga skyldigheterna och den pågående utvidgningen av dessa medför betydande kapacitets- och budgetmässiga utmaningar för Echa och även för vissa medlemsstater när det gäller utnämningen av ett tillräckligt antal experter till Echas kommittéer. Ett förslag till en grundläggande Echa-förordning, som skulle stärka Echas styrning samt effektivisera Echa-organens arbetsmetoder och göra deras finansiering flexiblare och hållbarare, är fortfarande under utarbetande. Eftersom Echa spelar en central roll för genomförandet av EU:s kemikalielagstiftning, är det av avgörande betydelse att man stärker dess funktionssätt och finansieringsmodell för att öka dess operativa effektivitet och hållbarhet. Echa måste ha kapaciteten att stödja en säker kemikaliehantering och kunna reagera snabbt vid framväxande kemiska risker som påverkar lagstiftningens ändamålsenlighet generellt.

Kommissionens ordförande har i sina politiska riktlinjer för den nya kommissionen angett att vi ”måste och kommer att hålla fast vid de mål vi satt upp i den europeiska gröna given”, när den nya ”rena industriella given” tillkännagavs. En viktig del av denna nya giv är ett ”paket om den kemiska industrin, som ska förenkla Reach och skapa klarhet om evighetskemikalier (PFAS)”.

På det hela taget bör EU och dess medlemsstater även i fortsättningen prioritera uppnåendet av strategins mål samtidigt som man även beaktar de nya utmaningarna. I detta hänseende brådskar det med klarhet och framsteg på vissa ytterligare områden, både för att öka skyddet för EU:s medborgare och miljön och – eftersom säkrare kemikaliealternativ i vissa fall kan kräva betydande investeringar i forskning och utveckling – för att säkerställa en förutsebar investeringsmiljö för industrin.

Det huvudsakliga syftet med denna diskussion är att sätta fokus på den framträdande plats som kemikaliestrategin för hållbarhet har på den politiska dagordningen för nästa politiska cykel och att stödja påskyndandet av strategins genomförande, och då ge såväl industrin som berörda myndigheter klarhet avseende de kommande åtgärderna.

Frågor till ministrarna:

1. *Är de åtgärder som anges i kemikaliestrategin fortfarande ändamålsenliga för att man ska kunna ta itu med de utmaningar som identifierats och uppnå strategins mål? Bör man prioritera vissa åtgärder som ännu inte har genomförts?*
2. *Har det sedan strategins antagande tillkommit nya och framväxande utmaningar som gör att det krävs nya förhållningssätt, tillsammans med en uppdaterad och genomförbar färdplan för genomförandet?*
3. *Vilka (andra) genomförandemöjligheter står EU-institutionerna och EU-organen samt medlemsstaterna till buds för att hantera förseningar, påskynda strategins genomförande och säkerställa ett fullgott utförande av nya uppgifter?*
